

Põhiseaduskomisjoni tegevuse ülevaade Riigikogu XV koosseisu I istungjärgul

Ülevaade käsitleb Riigikogu põhiseaduskomisjoni tegevust **Riigikogu XV** koosseisu **I** istungjärgul, **perioodil 17. aprill – 15. juuni 2023.**

Komisjoni koosseis

Esimees: Igor Taro (E200)
Aseesimees: Jaak Valge (EKRE)
Liikmed: Anti Allas (SDE)
Ants Frosch (EKRE)
Andrei Korobeinik (KESK)
Katrín Kuusemäe (REF)
Helir-Valdor Seeder (I)
Pipi-Liis Siemann (REF)
Timo Suslov (REF)
Urve Tiidus (REF)
Aleksandr Tšaplõgin (KESK)

Istungite arv

I istungjärgul pidas põhiseaduskomisjon 12 korralist istungit.

Eelnõud

Põhiseaduskomisjon määramati I istungjärgul 30 seaduse eelnõu ja 9 otsuse eelnõu menetlemisel juhtivkomisjoniks.

Istungjärgu lõpuks on komisjoni menetluses 29 seaduse eelnõu:

- Kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse muutmise seaduse eelnõu (2 SE)
- Kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse muutmise seaduse eelnõu (4 SE)
- Kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse ja keeleseaduse muutmise seaduse eelnõu (11 SE)
- Kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse muutmise seaduse eelnõu (18 SE)
- Riigikogu valimise seaduse, kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse ja Euroopa Parlamendi valimise seaduse muutmise seaduse eelnõu (21 SE)
- Julgeolekuasutuste seaduse muutmise seaduse eelnõu (30 SE)
- Kodakondsuse seaduse muutmise seaduse eelnõu (36 SE)
- Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse muutmise seaduse eelnõu (37 SE)
- Välismaalaste seaduse muutmise seaduse eelnõu (43 SE)
- Välismaalaste seaduse muutmise seaduse eelnõu (45 SE)
- Välismaalaste seaduse muutmise seaduse eelnõu (47 SE)
- Kodakondsuse seaduse muutmise seaduse eelnõu (56 SE)
- Kodakondsuse seaduse muutmise seaduse eelnõu (58 SE)

- Välismaalaste seaduse muutmise seaduse eelnõu (60 SE)
- Välismaalaste seaduse muutmise seaduse eelnõu (61 SE)
- Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse muutmise seaduse eelnõu (63 SE)
- Kodakondsuse seaduse muutmise seaduse eelnõu (67 SE)
- Välismaalaste seaduse muutmise seaduse eelnõu (69 SE)
- Kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse muutmise seaduse eelnõu (74 SE)
- Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse muutmise seaduse eelnõu (77 SE)
- Rahvahääletuse seaduse muutmise seaduse eelnõu (86 SE)
- Kodakondsuse seaduse muutmise seaduse eelnõu (94 SE)
- Välismaalaste seaduse muutmise seaduse eelnõu (95 SE)
- Hädaolukorra seaduse muutmise seaduse eelnõu (124 SE)
- Kodakondsuse seaduse muutmise seaduse eelnõu (136 SE)
- Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse muutmise seaduse eelnõu (137 SE)
- Kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse muutmise seaduse eelnõu (166 SE)
- Vabariigi Valitsuse seaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (216 SE)
- Kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (246 SE)

ja 6 otsuse eelnõu:

- Riigikogu otsuse „Ettepaneku tegemine Vabariigi Valitsusele loobuda plaanist leevendada Eesti kodakondsuse saamise tingimusi" eelnõu (42 SE)
- Riigikogu otsuse „Ettepaneku tegemine Vabariigi Valitsusele parandada üldist poliitilist kultuuri" eelnõu (97 OE)
- Riigikogu otsuse „Ettepaneku tegemine Vabariigi Valitsusele eemaldada nn. Pronkssõduri kuju avalikust ruumist" eelnõu (104 OE)
- Riigikogu otsuse „Riigikogu ja KOV volikogudesse kuulumise ühildamatusest" eelnõu (171 OE)
- Riigikogu otsuse „Vahur-Peeter Liini Riigikohtu liikmeks nimetamine" eelnõu (213 OE)
- Riigikogu otsuse „Riigikogu uurimiskomisjoni moodustamine mõttekoja SALK poolt valimiste mõjutamisega seotud asjaolude uurimiseks" eelnõu (251 OE)

Vastu võeti 3 otsuse eelnõu:

- Riigikogu otsuse „Julgeolekuasutuste järelevalve erikomisjoni moodustamine" eelnõu (12 SE)
- Riigikogu otsuse „Korruptsioonivastase erikomisjoni moodustamine" eelnõu (13 SE)
- Riigikogu otsuse „Riigieelarve kontrolli erikomisjoni moodustamine" eelnõu (14 SE)

Lükati tagasi 1 seaduse eelnõu:

- Välismaalaste seaduse ja kõrgharidusseaduse muutmise seaduse eelnõu (3 SE)

Arvamuse andmised

Põhiseaduskomisjon andis kolmel korral arvamuse Riigikogu komisjonidele:

- **ELAKile arvamuse andmine: Eesti seisukohad ühtse loa direktiivi ja pikaajaliste elanike direktiivi muutmise eelnõude kohta**
Komisjonis: 16.05.2023
- **ELAKile arvamuse andmine: Eesti seisukohad võrdõigusasutuste suhtes kohaldatavaid nõudeid käsitlevate direktiivide eelnõude kohta - COM(2022) 688, COM(2022) 689**
Komisjonis: 06.06.2023
- **ELAKile arvamuse andmine: Eesti seisukohad reisijaid käsitleva eelteabe õigusraamistiku eelnõu kohta COM(2022) 729, COM(2022) 731**
Komisjonis: 06.06.2023

ja kahel korral Riigikohtule:

- **Riigikohtule arvamuse andmine välismaalaste seaduse põhiseaduspärasuse kohta osas, milles see ei võimalda anda välismaalasest täisealisele lapsele tähtajalist elamisluba elama asumiseks Eestis elamisloa alusel elava hooldust vajava vanema juurde (PSJV nr 5-23-6)**
Komisjonis: 25.04.2023
- **Riigikohtule arvamuse andmine väljasõidukohustuse ja sissesõidukeelu seaduse § 23 lg 5 ja välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduse § 36³ lg 2 põhiseaduspärasuse kohta osas, milles need sätted ei kohusta kinnipidamiskeskust tagama kinnipidamiskeskuses viibivatele isikutele ligipääsu internetile (PSJV nr 5-23-16)**
Komisjonis: 09.05.2023

Ettekanded ja ülevaated

- Andmekaitse Inspektsiooni peadirektori ettekanne
Komisjonis: 08.06.2023
- Riigikohtu esimehe ülevaade kohtukorralduse, õigusemõistmise ja seaduste ühetaolise kohaldamise kohta
Komisjonis: 12.06.2023
- Riigi peaprokuröri ülevaade seadusega prokuratuurile pandud ülesannete täitmise kohta eelmisel kalendriaastal
Komisjonis: 13.06.2023
- Arenguseire Keskuse andmeühiskonna seire raport
Komisjonis: 13.06.2023

Muu tegevus

- Eesti 200 algatatud kollektiivne pöördumine „Riigieelarvelise rahastuse peatamine erakondadele, millel on kehtiv kriminaalkaristus“, komisjonis: 25.04.2023
- Vahur Kollomi algatatud kollektiivne pöördumine „Korruptsioonikuritegude eest peab erakonda karistama sundlõpetamisega“, komisjonis: 25.04.2023
- V. K algatatud kollektiivne pöördumine „Võimaldada kinnisvaraomanikel taotleda viisasid ning siseneda Eesti riiki, et hooldada, ülalpidada oma kinnisvara (kommunaalmaksete tasumine, remonditööd jne)“, komisjonis: 16.05.2023
- Koos rahu eest MTÜ algatatud kollektiivne pöördumine „ÜHISKONDLIKU LEPINGU PETITSIOON“, komisjonis: 23.05.2023
- Indrek Salumäe algatatud kollektiivne pöördumine „Riigikogu valimiste e-hääletuse tulemuste avalikustamine“, komisjonis: 16.05.2023
- Kenno Põltsami algatatud kollektiivne pöördumine „Euroopa Liidus jätkamise küsimus rahvahääletusele“, komisjonis: 16.05.2023
- Oleg Kultajevi algatatud kollektiivne pöördumine "Petitsioon Riigikogule e-hääletamise kaotamiseks", komisjonis: 13.06.2023
- Raili Sule algatatud kollektiivne pöördumine "Kordusvalimised 2023", komisjonis: 13.06.2023
- 17.05.2023 - Põhiseaduse kommentaaride Riigikogu peatüki esitlus konverentsisaalis (koostöös TA Riigiõiguse Sihtkapitaliga)
- Õiguskantsleri ettepanek viia põhiseadusega kooskõlla seadusesätteid, mis ei võimalda tööandjal maksta rasedale töötajale nn tööandja vabatahtlikku haigushüvist, komisjonis: 23.05.2023
- Kohtumine Tšehhi-Eesti parlamendi sõprusrühma esimehe Jakub Michalekiga, 01.06.2023
- Kohtumine Community of Democracies organisatsiooni esindusega, 08.06.2023
- „Ehitusseadustiku, ehitusseadustiku ja planeerimiseseaduse rakendamise seaduse ning riigivaraseaduse muutmise seaduse“ väljakuulutamata jätmine (746 UA), komisjonis: 9.05.2023

Koostas Sten-Kristjan Nurk